

OPORTUNITĂȚI DE INVESTIȚII ȘI CREAREA DE LOCURI DE MUNCĂ

¹Dr., prof. univ., Mariana IOVIȚU, ²Drd., Gheorghe PĂCURAR
³Ec., Daniel CRAUȘ

^{1,2}Academia de Studii Economice din București,
România, București, Piața Romană 6,
Tel.+4021319.19.00, <http://www.ase.ro>

Abstract

Investments are represented by the total amount of expenditure made for buying capital titles and have as final purpose increasing profit. The investment decision is a rational decision made by each economic agent and consists of dropping an immediate benefit for a long-term one. Investments have a freshening effect, bringing a change in the initial situation.

Investments are comprised of a large area and a narrow area of effects. Capital investment with a objective of gaining a profit is called a financial investment and is part of large area of effect. Financial investment consist of: acquiring stocks or titles, investing money in banks, start-ups, interest and profits.

Key words: investments, large area, narrow, effects, capital

Introducere

Există o strânsă legătură între investiții și dezvoltare economică. Volumul investițiilor afectează dezvoltarea economică iar aceasta din urmă este influențată de calitatea investițiile realizate. Economii mai slab dezvoltate nu beneficiază de suficiente credite în timp ce, în cazul economiilor bogate, dinamice, volumul creditelor este mare.

Întreprinzătorul trebuie să trateze cu o atenție sporită investițiile. Acestea se fac în funcție de starea economiei sau doleanțele consumatorilor și pot afecta în mod direct sau indirect, dezvoltarea economică. Efectele investițiilor sunt: crearea de locuri de muncă, modernizarea și schimbarea echipamentelor care ajută la producție, un grad mai mare al calității și al diversității produselor, creșterea ofertei de bunuri și servicii, optimizarea condițiilor de viață și muncă.

Factorii care influențează investițiile

- Situația de ansamblu a economiei naționale (Atunci când economia se confruntă cu o recesiune, populația va fi interesată să își asigure surse pentru consumul viitor. În această fază se va încerca oprirea fenomenelor negative și a investițiilor prin oprirea creării de condiții stimulatoare de investiții);

- Situația economiei mondiale . Se referă la cererea de servicii și bunuri pe piața mondială. Întreprinzătorii efectuează investiții în anumite domenii datorită faptului că pe piața mondială sunt dorite anumite bunuri economice, cu insistență. Așadar, situația economiei mondiale poate avantaja sau frâna tendința spre investiții dintr-o țară;

- Mărirea stocurilor bunurilor de capital raportate la evoluția producției care este cerută pe piață;

- Randamentul bunului de capital. Investiții suplimentare sunt stimulate datorită relației dintre prețul de ofertă al unui bun capital (prețul prezent al activului fizic) și randamentul său viitor (valoarea economică a bunului). Speculațiile făcute de bursa de valori cresc instabilitatea economică și în același timp și motivația investitorilor de a investi;

- Gradul de urgență a invențiilor, inovațiilor și modelul de progres tehnic dominant;

- Oscilațiile profitului la investițiile existente. Aceste oscilații ale profitului sunt rezultatul relației dintre mărirea stocurilor bunurilor de capital și producția existentă pe piață. Investitorii anticipează evoluția profiturilor și vânzărilor în sectorul în care investesc;

- Rata minima de rentabilitate și rata de rentabilitate a investițiilor;

- Timpul de rambursare;

- Politica statului în care se realizează investiția. Investițiile sunt influențate datorită contribuției statului la mărirea sau la micșorarea cererii de bunuri investiționale. Acest lucru depinde de orientarea cheltuielilor publice atât pe sectoare cât și pe domenii dar și de volumul cheltuielilor publice și de subvențiile acordate în acest domeniu. Statul influențează investițiile și în domeniul fiscalității, este luat în calcul gradul de fiscalitate în raport cu profitul.

Tipuri de Investiții

Investițiile se pot grupa în diverse categorii de investiții după cum urmează (Szentesi, 1997, pp. 30):

- a) În funcție de originea capitalului investit pot fi clasificate în *investiții străine* (investiții cu capital extern), *autohtone* (sunt investiții proprii ale țării respective) și *mixte* (atât capital propriu cât și capital extern);
- b) În funcție de legătura dintre investitor și obiectiv acestea pot fi colaterale, directe și conexe. *Investițiile colaterale* sunt reprezentate de lucrări care susțin obiectivul principal (rețele de telefonie, conducte de apă, gaze, căi de acces etc.) *Investiții directe* sunt investițiile făcute pentru realizarea obiectivului principal (efectuarea construcțiilor și a fundațiilor, achiziționarea utilajelor și montarea acestora etc.) *Investiții conexe* care sunt făcute pentru alte obiective economice și asigură procesului de producție materiile prime de care are nevoie;
- c) În funcție de sursa de finanțare: *proprie* (capitalul propriu realizat din profit, vânzare de vechi utilaje, emisiune de obligațiuni și acțiuni, fond de amortizare) sau *atrasă* (au o influență mai mare și pot proveni din: donații, credite interne și externe bancare, sponsorizări, alocații de la buget);
- d) În funcție de scopul obiectivului: dezvoltări, reprofilări, obiective noi, modernizări. Cel mai mult se pune accent pe re tehnologizări, modernizări deoarece acestea asigură restructurarea economiei naționale în situații de competitivitate și eficiență;
- e) În funcție de modul în care sunt constituite, investițiile pot fi nete sau brute. Sumele de bani provenite din Produsul Național Net cu scopul de a spori capitalul fix și stocurile se numesc *investiții nete*. La investiția netă se adaugă și amortizarea care ajută la înlocuirea capitalului fix uzat și în acest fel se obțin *investițiile brute*;
- f) În funcție de ramurile care beneficiază de investiție sunt: investiții destinate comerțului, industriei, agriculturii, telecomunicațiilor sau transporturilor;
- g) În funcție de sfera de activitate spre care sunt destinate investițiile acestea pot fi împărțite în *investiții culturale și sociale* și *investiții productive*.

Totalitatea cheltuielilor prin care se realizează sau se cumpără capitaluri fixe, rentabile sau nerentabile, se dezvoltă, se modernizează și se refolosesc cele prezente, poartă numele de investiții de capital.

Investiții străine directe

Investiția străină directă (ISD) se realizează atunci când se crează o relație investițională între o firmă rezidentă și o firmă nerezidentă. (Vasilescu, 2000, pp. 17) Investitorul, de regulă, are o putere managerială semnificativă deoarece ținta lui este să obțină profit de la întreprinderea în care investește.

Investițiile străine directe sunt foarte importante pentru economia unei țări. Acestea sunt un factor de creștere a economiilor în curs de dezvoltare, impulsionează comerțul, crează locuri de muncă și ajută la creșterea veniturilor.

Situația economică din țara gazdă, gradul de investire și de economisire al țării primitoare cât și modul cum investițiile își fac apariția în respectiva economie sunt factori de care depinde impactul investițiilor. Investițiile sunt fie investiții noi numite greenfield, fie sub forma de achiziții sau fuziuni.

În funcție de motivul care îi determină pe investitori să investească, putem clasifica investițiile străine directe în:

- Investiții în țări cu resurse disponibile. Investitorii caută resurse fizice, forță de muncă ieftină sau înalt calificată și selectează zone favorabile investiției. Aceste zone sunt favorabile deoarece au costuri mai scăzute cu ratele sau chiriile pentru clădiri și terenuri, costul materiilor prime sunt la fel, mult mai scăzute. Un alt factor favorabil este că în țara-gază găsim forță de muncă necalificată sau calificată care este disponibilă și cu un preț mai scăzut.
- Investiții în căutarea piețelor. Sunt reprezentate de investițiile făcute de firme într-o țară cu scopul de a furniza servicii și bunuri. Investitorii pot avea motive strategice și se adaptează preferinței locale și clienților firmei. Motivele pentru care investitorii aleg țara-gază ar putea fi dimensiunea pieței și venitul pe cap de locuitor sau creșterea piețelor.
- Investiții în căutarea eficienței. Investitorii caută zone unde costul de producție este scăzut. Aceștia își localizează întreprinderea în zone unde costul de transport și de comunicare în țara-gază să fie accesibile.
- Investiții în scopul găsirii de active strategice. Investitorii doresc construirea de avantaje în ceea ce privește proprietatea specifică și necesară pentru o dezvoltare pe termen lung și pentru a promova concurența la un nivel internațional. Investitorii caută să-și plaseze întreprinderile într-o zonă care să-i ajute din punct de vedere strategic (de exemplu porturi, zone cu infrastructură de transport, cu energie și telecomunicații).

Părțile componente ale unei investiții străine directe (Popovici, 2014, pp. 42-44) :

- Ca primă componentă este *capitalul propriu* care este reprezentat de capitalul subscris și vărsat, în numerar sau contribuții în natură. Acest capital este deținut de investitori nerezidenți în firme rezidente, investitorii având și o cotă aferentă din rezerve.
- A doua componentă este *creditul net* reprezentat de creditele pe care întreprinderea investiție străină le primește de la investitor direct .

În funcție de aportul adus de fluxul de contribuții la capital în firmele ISD, se face diferențierea între 4 tipuri de investiții:

- Greenfield : sunt investiții de la zero pe care le fac investitorii străini, aceste investiții pot fi realizate și împreună cu firma rezidentă;
- Achiziții și fuziuni: investitorii străini preiau parțial sau integral o întreprindere de la rezidenți;
- Dezvoltarea firmelor: crește capitalul investitorilor străini deținut în cadrul întreprinderii;
- Restructurarea firmelor: întreprinderi cu pierderi sunt finanțate de investitori străini; aceștia aduc un aport de capital cu scopul de a le reabilita.

Investiția străină directă este o sursă de capital care ar fi dificil de produs prin economii interne. Chiar dacă s-ar reuși producerea acestui capital, ar fi dificil de importat tehnologia utilă din afară deoarece transferul către firme fără o experiență anterioară este costisitor și riscant.

Influența investițiilor asupra forței de muncă

Investițiile străine directe au efecte asupra forței de muncă locale care depind în mod esențial de factorii următori: domeniul vizat de investitori, strategia acestuia, tipul și mărimea investițiilor, modul de intrare a investitorului străin în țara gazdă și condițiile specifice țării respective.

Dimensiunea investiției (firmei) are efecte asupra forței de muncă locale din punct de vedere calitativ dar și cantitativ. Firmele transnaționale sunt reduse ca număr și acestea datorită marimii și forței financiare și implicare în procesul de pregătire și formare profesională atrag cea mai mare forță de muncă. Firmele mici și mijlocii sunt predominante ca și număr dar nu au forța necesară de a atrage forță de muncă. Activitățile de “training” sunt mai numeroase în cazul societăților transnaționale în comparație cu firmele mici și mijlocii. (Lipseș, 2002, pp. 745)

Structura populației active este influențată de modalitate investitorului de intrare pe piață. Investițiile de tip greenfield au efecte pozitive asupra ocupării creând noi locuri de muncă. În cazul investițiilor atrase în procesul de privatizare este o situație complet diferită deoarece firmele reduc dramatic din personal în urma restructurării activității. Dacă investitorul reușește să eficientizeze activitatea și să salveze de faliment firma în cauză, pe termen lung locurile de muncă se vor conserva, având efecte pozitive asupra forței de muncă.

În funcție de domeniul de activitate și tipul de produse realizate (intensive în capital, cunoștințe, muncă) unul dintre factorii de producție poate predomina.

Impactul este mult mai semnificativ atunci când o firmă multinațională produce direct în țara gazdă decât dacă aceasta deschide numai filiale de distribuție.

Efectele investițiilor străine directe asupra țărilor în care se fac investițiile (țări gazdă) se pot clasifica în efecte directe/indirecte și orizontale/verticale.

- *Efectele directe* sunt crearea de locuri de muncă, mărirea volumului operațiunilor (tranzacțiilor) comerciale, crearea de capital;
- *Efectele indirecte* sunt transferul de tehnologie și de abilități manageriale către firme locale;
- *Efectele orizontale (intra-industrie)* pot fi pozitive și negative. Un efect pozitiv este acela că tehnologia se transmite în interiorul sectorului industrial prin: introducerea pe piață a firmelor internaționale care sunt specializate în servicii conexe, redistribuirea locurilor de muncă, proces de imitare. Efectul de “furt de piață” sau de competiție este un efect negativ;
- *Efectele verticale (între industrii)* sunt reprezentate de lanțuri în amonte și în aval. Lanțurile în amonte reflectă faptul că ofertanții pentru firmele străine sunt firmele locale. În cazul lanțurilor în aval procesul se desfășoară invers, ofertanții pentru firmele locale sunt firmele străine.

Investițiile străine directe ajută direct la creșterea economică creând locuri de muncă atât în sectorul industrial unde are loc investiția cât și în alte sectoare legate între ele prin lanțul de producție de zona în care se face investiția. Prin creșterea de locuri de muncă se deminuează ponderea populației care se află sub pragul de sărăcie. Toate efectele benefice ale ISD ajută la îmbunătățirea standardului de viață datorită faptului că PIB-ul pe locuitor se mărește.

CONCLUZII

- ✓ Există o strânsă legătură între investiții și dezvoltare economică. Volumul investițiilor afectează dezvoltarea economică iar aceasta din urmă este influențată de calitatea investițiilor realizate;
- ✓ Investiția străină directă (ISD) se realizează atunci când se crează o relație investițională între o firmă rezidentă și o firmă nerezidentă;
- ✓ Investițiile străine directe au efecte asupra forței de muncă locale;
- ✓ În funcție de domeniul de activitate și tipul de produse realizate (intensive în capital, cunoștințe, muncă) unul dintre factorii de producție poate predomina;

BIBLIOGRAFIE

1. **Lipsey, Richard G.**, Principiile economiei, Ed. Economică, București, 2002
2. **Popovici, Călin-Paul** - Rolul politicilor publice în atragerea investițiilor străine directe, Editura Economică, București, 2014
3. **Szentesi, Silviu**- Managementul proiectelor de investiții, Arad, Ed. Universității „Aurel Vlaicu”, 1997
4. **Vasilescu, Ion**- Investiții, Ed. Economică, Capitolul 1- Investiții în societatea contemporană, 2000